

Самовилитѣ обичатъ да ездятъ, само че не на коне, а на сури елени. Много поетично описва една народна песенъ, какъ посестримата на Крали Марко препускала на такъвъ еленъ, за да му обади, че въ Цариградъ на търгъ се продавала сабя френгия.

Като страстни любителки на хороигрането и на музиката, самовилитѣ понѣкога сж държали облогъ съ известни овчари свирачи на кавалъ, кой ще се умори по-рано, тѣ ли съ играта си, овчарътъ ли съ свирнята си. И овчаритѣ често сж спечелвали облога — нѣкоя млада самовила, за която се и оженвали.

Народнитѣ приказки и пѣсни поменаватъ различни имена на самовили, между които най-често фигуриратъ Димна, Гюрга, Магда, Стана и пр. Най-стара измежду тѣхъ била Димна, а най-млада Гюрга, предметъ на дъмгване отъ страна на юнаци и овчари.

Изобщо, народнитѣ ни пѣсни и приказки така убедително ни разправятъ за живота и приключенията на самовилитѣ и ни ги описватъ съ такива подробности, щото човѣкъ остава въ недоумение, на кое отъ тѣхъ да вѣрва и на кое не.

Сѫществуватъ още и другъ видъ самовили, наричани *самодиви*, още и *юди*, които иматъ много отъ свойствата на самовилитѣ, но живѣятъ изъ полето, край рѣки, вирове, чешми и кладенци, а така сѫщо и въ пещери. Есенно време тѣ сж прибирали нейде на край свѣта, а презъ пролѣтъта се връщали. Тѣ излизали само нощемъ да се ператъ, кѫпятъ и хоро да играятъ по полянитѣ. Изглежда тѣ да сж възрастни жени, но много по злопакостни отъ самовилитѣ.

РУСАЛКИ, РУСАЛЦИ И РУСАЛСКИ ПРАЗДНИЦИ

Русалскитѣ празнини водятъ началото си, както издава и самото имъ название, отъ римскитѣ *розалии* — празникъ на розитѣ. И до днесъ още въ Италия празникътъ на пролѣтъта, въ който цвѣтятъ, а особено розитѣ, играятъ голѣма роля, като окичватъ съ тѣхъ здания, кола, паметници и пр., подобно на това както ги окичватъ у насъ на Гергьовденъ и на Духовъ денъ съ зеленина. Освенъ това, съ тѣхъ обсипватъ и гробоветѣ на близки хора. Кога и какъ е преминалъ тоя обичай